

ISSN 1509 - 393X

Miesięcznik Samorządowy

GAZETA FRYSZTAĆKA

Chytrówka - Cieszyna - Frysztać - Glinik Dolny - Glinik Górny - Glinik Średni - Gogołów
Huta Gogołowska - Kobyle - Lubla - Pułanki - Stępina - Twierdza - Widacz

Marzec 2004 Rok VI Nr 17/39

Cena 1,50 zł (VAT 0%)

Z wizytą u Księdza Infuła Józefa Sonda

W numerze: Budżet Gminy Frysztać w 2004r. • Dzieje frysztaćkich Żydów
Porady dla rolników • Frysztać a narkotyki • Gdzie po zdrowie?
Aktualności • Sport • Wydarzenia kulturalne

Budżet Gminy Frysztak w 2004 r.

W dniu 19.02.br. Rada Gminy Frysztak podjęła uchwałę w sprawie budżetu gminy na 2004 r., w której określone zostały:

- 1) prognozowane dochody wg ważniejszych źródeł i działów klasyfikacji budżetowej,
- 2) wydatki budżetu gminy w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji wydatków, z wyodrębnieniem:
 - a) wydatków bieżących, w tym w szczególności:
 - wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń,
 - dotacji,
 - wydatków na obsługę długu gminy,
 - b) wydatków majątkowych.
- 3) źródło pokrycia deficytu,
- 4) wydatki związane z wieloletnimi programami inwestycyjnymi, z wyodrębnieniem wydatków na finansowanie poszczególnych zadań w ramach programów,
- 5) plan przychodów i wydatków Gminnego Zakładu Komunalnego we Frysztaku oraz środków specjalnych utworzonych przy szkołach podstawowych i gimnazjum,
- 6) plan przychodów i wydatków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- 7) upoważnienie dla Wójta Gminy do zaciągania długu oraz do spłaty zaciągniętych zobowiązań,
- 8) zakres i kwotę dotacji przedmiotowej dla Gminnego Zakładu Komunalnego we Frysztaku, na pokrycie różnicy cen wody z wodociągu komunalnego i ścieków wprowadzanych do urządzeń kanalizacyjnych na terenie gminy, obliczonej na podstawie zatwierdzonej taryfy,
- 9) dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych ustawami,
- 10) dotacje,
- 11) dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych i wydatki na realizację zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Prognozowane dochody budżetu Gminy w 2004 r. są oparte na założeniach wynikających z nowej ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 r. (Dz.U. Nr 203 z 29 listopada 2003 r., poz. 1966). Dochody wg ważniejszych źródeł przedstawia poniższa tabela.

Dochody budżetu Gminy

1. Podatki i opłaty lokalne, w tym:	1 556 733,56	zł
1) Podatek od nieruchomości	857 042,66	zł
2) Podatki rolne	379 995,31	zł
3) Podatek leśny	42 843,34	zł
4) Podatek od czynności cywilnoprawnych	55 000,00	zł
5) Podatek od środków transportowych	69 952,25	zł
6) Wpływy z karty podatkowej	25 000,00	zł
7) Podatek od spadków i darowizn	5 000,00	zł
8) Opłaty lokalne (targowa, skarbowe, eksploatacyjna)	57 000,00	zł
9) Opłata za zezwolenia na sprzedaż alkoholu	59 900,00	zł
10) Odsetki za zwłokę	5 000,00	zł
2. Udziały w podatkach, w tym:	1 140 348,00	zł
1) Podatku dochodowym od osób fizycznych	1 105 348,00	zł
2) Podatku dochodowym od osób prawnych	35 000,00	zł
3. Dotacje celowe z budżetu państwa i budżetów samorządów, w tym:	634 704,00	zł
1) Zadania zlecone	634 704,00	zł
4. Subwencja z budżetu państwa	9 059 379,00	zł
5. Dochody z majątku gminy, w tym:	204 000,00	zł
1) Wpływy z dzierżawy i najmu	112 700,00	zł
2) Wpływy ze sprzedaży składników mienia komunalnego	67 500,00	zł
3) Wpływy z dzierżawy i sprzedaży gruntów Skarbu Państwa	5 000,00	zł

4) Opłaty za użytkowanie wieczyste	2 800,00	zł
5) Wpływy za energię elektryczną, gaz, telefon, wynajem sali, itp.	16 000,00	zł
6. Pozostałe dochody, w tym:	509 657,39	zł
1) Czynsze za lokale mieszkalne nauczycieli oraz odpłatność za pobyt dzieci w przedszkolu	170 670,00	zł
2) Partycypacja mieszkańców gminy w budowie wodociągu	20 200,00	zł
3) Partycypacja mieszkańców gminy w budowie kanalizacji	100 000,00	zł
4) Dochody realizowane przez Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji	180 000,00	zł
5) Inne	38 787,39	zł
7. Środki pozyskane z programu SAPARD	2 160 771,70	zł
RAZEM:	15 265 593,65	zł

Dochody budżetu Gminy z tytułu subwencji wyniosą wg wstępnej informacji otrzymanej od Ministra Finansów 9.059.379,00 zł, z tego:

1)	Część oświatowa	6 100 956,00	zł
2)	Część wyrównawcza	2 887 033,00	zł
3)	Część równoważąca	71 390,00	zł

Wysokość dotacji celowych przyjęto na podstawie danych przekazanych przez Wydział Finansowy Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie.

Wielkości subwencji oraz dotacji na zadania zlecone mają charakter wstępny, a ostateczne kwoty z reguły ulegają zmianie po przyjęciu przez Sejm ustawy budżetowej. Ewentualne zmiany będą wymagały wprowadzenia do budżetu gminnego odrębną uchwałą Rady Gminy bądź zarządzeniem Wójta Gminy.

Przy obliczaniu dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych brano pod uwagę stawki podatku od nieruchomości uchwalone przez Radę Gminy na poziomie 2003 r., oraz średnią cenę skupu żyta za 3 kwartały 2003 r., która wzrosła o 1,12 zł/q do kwoty 34,57 zł/q, i średnią cenę skupu drewna tartacznego, która zmniejszyła się o 0,77 zł/m³ do kwoty 23,69 zł/m³ (od której oblicza się stawkę podatku leśnego).

Tak więc nowe stawki podatku rolnego wyniosą:

- 1) od gruntów będących użytkami rolnymi niewchodzącymi w skład gospodarstw rolnych (w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym) wykorzystywanych na cele rolnicze – **172,85 zł** za 1 ha przeliczeniowy, co stanowi równowartość pieniężną 5 q żyta, wg średniej ceny skupu żyta za 3 kwartały 2003 r. (5 x 34,57 zł),
- 2) od gruntów rolnych wykorzystywanych na cele rolnicze – **86,43 zł** za 1 ha przeliczeniowy, co stanowi równowartość pieniężną 2,5 q żyta wg średniej ceny skupu żyta za 3 kwartały 2003 r. (2,5 x 34,57 zł).

Nowa stawka podatku leśnego wynosi 107,70 zł (0,22 m³ x 23,69 zł)

Suma dochodów z poszczególnych źródeł wynosi 15.265.593,65 zł i w porównaniu do dochodów uchwalonych w budżecie gminy na 2003 r. (14.093.549,00 zł) jest wyższa o kwotę 1.172.044,65 zł.

Decydujący wpływ na wielkość tegorocznych dochodów ma zamieszczenie po stronie dochodów budżetu gminy wpływu środków z funduszu SAPARD w kwocie 2 160 771,70 zł, z tytułu zgłoszonych wniosków o pomoc finansową przy realizacji dwóch inwestycji gminnych:

- 1) „Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z przykanalikami, przepompowniami oraz zasilaniem energetycznym przepompowni” w miejscowościach Twierdza i Glinik Dolny – kwota 1 681 733,31 zł,
 - 2) „Modernizacja drogi gminnej nr 3510006 Gogołów-Czerwona Górka-Huta Gogołowska” - kwota 479 038,39 zł,
- Z kolei planowane wydatki budżetowe wyniosą 17 982 738,73 zł i są wyższe od planowanych dochodów o 2 717 145,08 zł. Wydatki budżetu gminy wg działów klasyfikacji budżetowej przedstawia poniższa tabela.

Wydatki budżetu Gminy

1. Rolnictwo i łowiectwo	33 770,91	zł
2. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	24 620,00	zł
3. Transport i łączność	1 339 063,20	zł
4. Gospodarka gruntami i nieruchomościami	139 000,00	zł
5. Działalność usługowa (plany zagospodarowania przestrzennego)	14 000,00	zł

6. Administracja publiczna	1 220 182,00	zł
7. Wydatki na prowadzenie rejestru wyborców	1 604,00	zł
8. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	147 000,00	zł
9. Pobór podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych	42 000,00	zł
10. Obsługa długu publicznego	44 000,00	zł
11. Obsługa bankowa i rezerwa	67 000,00	zł
12. Oświata i wychowanie (w tym przedszkola)	8 717 001,60	zł
13. Przeciwdziałanie alkoholizmowi	59 900,00	zł
14. Pomoc społeczna	815 991,00	zł
15. Edukacyjna opieka wychowawcza	1 710,00	zł
16. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska, w tym: dotacje dla Gminnego Zakładu Komunalnego	4 191 596,02 168 820,00	zł zł
17. Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	647 500,00	zł
18. Kultura fizyczna i sport	476 800,00	zł
RAZEM:	17 982 738,73	zł

W uchwalonym budżecie gminy w zakresie wydatków, uwzględniono średnioroczną inflację na poziomie 2,0 % oraz wzrost wynagrodzeń o 3,0 %.

Największą pozycję po stronie wydatków stanowią wydatki na oświatę i wychowanie – 8 717 001,60 zł, tj. 48,47% całości budżetu gminy, w tym wydatki na:

- szkoły podstawowe 5 172 145,00 zł, tj. 28,76% całości budżetu gminy,
- przedszkola przy szkołach podstawowych 1 051 260,00 zł, tj. 5,85%,
- gimnazja 2 083 360,00 zł, tj. 11,59%,
- dowożenie uczniów do szkół 123 000,00 zł - 0,68%,
- zespoły ekonomiczno-administracyjne szkół - 222 576,60 zł - 1,24%,
- doszkąlanie i doskonalenie nauczycieli - 39 600,00 zł - 0,22%,
- pozostała działalność - 25 060,00 zł - 0,14%.

Budżet oświaty łącznie z przedszkolami jest większy w stosunku do roku 2003 o kwotę 969.384,60 zł. Wydatki na remonty budynków szkolnych wyniosą 170 000,00 zł, a wydatki inwestycyjne 400 000,00 zł.

Część oświatowa subwencji wynosi 6 100 956,00 zł. Wynika z tego, że z innych dochodów budżetu Gminy trzeba będzie pokryć jeszcze wydatki na oświatę w kwocie 2.616.045,60 zł.

Dla porównania podam, że część wyrównawcza subwencji ogólnej wynosi 2 887 033 zł. O inwestycjach i remontach w oświacie opublikowany zostanie artykuł w kolejnych wydaniach „Gazety Frysztańskiej”.

Wydatki na pomoc społeczną w 2004 r. wyniosą 815 991,00 zł i zmniejszą się o kwotę 232.558,00 zł w stosunku do 2003 r., co jest związane ze zmniejszeniem w 2004 r. dotacji na pomoc społeczną z budżetu Wojewody.

Środki przeznaczone na remonty dróg gminnych wyniosą 470 000,00 zł, a na inwestycje drogowe 799 063,20 zł.

Budżet uwzględnia również dotacje dla instytucji kultury: Gminnego Ośrodka Kultury 216.200,00 zł, Gminnej Biblioteki Publicznej 176 800,00 zł oraz dotacje dla podmiotów nie będących jednostkami organizacyjnymi gminy, realizujących zadania powierzone przez gminę w wysokości 138 500,00 zł. Uchwalono również rezerwę ogólną w kwocie 50.000,00 zł oraz wydatki na obsługę długu publicznego w kwocie 44 000,00 zł.

Wysoki deficyt budżetu gminy – 2.717.145,08 zł jest spowodowany wzrostem wydatków nie tylko w oświacie, ale również planowanymi inwestycjami gminnymi, w tym realizowanymi przy współudziale środków z programu SAPARD.

Inwestycje realizowane przy współudziale środków z programu SAPARD to wspomniana już „Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z przykanalikami, przepompowniami oraz zasilaniem energetycznym przepompowni” w miejscowościach Twierdza i Glinik Dolny oraz „Modernizacja drogi gminnej nr 3510006 Gogółów-Czerwona Górka-Huta Gogółowska”.

Pierwsza z nich mieści się w ramach wieloletniego, gminnego programu inwestycyjnego o nazwie „Budowa urządzeń zbiorowego odprowadzania ścieków”, mającego na celu poprawę stanu środowiska naturalnego gminy w zakresie gospodarki ściekowej.

Do realizacji tej inwestycji gmina musi wnieść swój udział własny obliczony na 1 788 199,71 zł (na podstawie danych kosztorysowych). Źródła finansowania tej inwestycji przedstawia tabela:)

Inwestycja ogółem, w tym:	3 469 933,02	100,00 %
Środki z dochodów i przychodów budżetu gminy:	1 788 199,71	51,53 %
- udział mieszkańców (dochód),	139 900,00	4,03 %

- pożyczka z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (przychód), 1 648 299,71 47,50 %
 Środki z programu SAPARD: 1 681 733,31 48,47 %

Druga inwestycja współfinansowana z programu SAPARD mieści się w ramach programu „Przebudowy i modernizacji dróg gminnych”, mającego na celu poprawę układu komunikacyjnego gminy. Jej źródła finansowania przedstawia tabela:

Inwestycja ogółem, w tym:	799 063,20	100,00 %
Środki z przychodów budżetu gminy:	320 024,81	40,05 %
- kredyt komercyjny	320 024,81	40,05 %
Środki z programu SAPARD:	479 038,39	59,95 %

W roku 2004 Gmina będzie spłacać raty i odsetki od dotychczas zaciągniętych pożyczek:

1) w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – pożyczka w kwocie 500 000,00 zł, została zaciągnięta w 2001 r. na realizację zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w Gliniku Dolnym”, jej dotychczasowa spłata wyniosła 266 000,00 zł (wg stanu na 31.12.2003 r.), a termin spłaty ostatniej raty przypada na 30.06.2005 r., przy czym po spłaceniu 85 % kwoty pożyczki, będzie można złożyć wniosek o umorzenie pozostałej kwoty pożyczki,

2) w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – pożyczka w kwocie 460 747,00 zł, zaciągnięta w 2003 r. na dofinansowanie zadania pn. „Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Glinik Średni”, której spłata rozpoczyna się w 2004 r., po prawie rocznym okresie karencji i wyniesie 92 747,00 zł, zaś termin spłaty ostatniej raty przypada na dzień 15.10.2006 r.

Łączna spłata rat dotychczas zaciągniętych pożyczek wyniesie w 2004 r. 244 474,00 zł, zaś odsetek od nich ok. 16 000,00 zł. Informację o stanie zobowiązań Gminy z tytułu zaciągniętych pożyczek na dzień 31.12.2003 i 31.12.2004 r. przedstawia poniższa tabela.

Nazwa Pożyczkodawcy	Stan na 31.12.2003 r.	Łączne spłaty w 2004 r.	Stan na 31.12.2004 r.
I. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	234 000,00 zł	152 000,00 zł	82 000,00 zł
II. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	460 747,00 zł	92 747,00 zł	368 000,00 zł
Razem:	694 747,00 zł	244 474,00 zł	450 000,00 zł

Pełna treść uchwały budżetowej na 2004 r. zostanie ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego i na stronie internetowej Urzędu Gminy Frysztak - www.frysztak.pl

Grzegorz Banaś - Skarbnik Gminy
 Frysztak, dnia 10 marca 2004 r.

LOGOPEDA

mgr Urszula Wojnarowska Curyłło
 zaprasza do swojego gabinetu

Gabinet mieści się na ul. Parkowej 2, piętro I,
 pokój 42 (budynek Przychodni Rejonowej w Strzyżowie)

Czynny w każdy czwartek w godz. 14.00-20.00
 oraz piątek w godz. 13.00-20.00

Terminy uzgadnia się bezpośrednio u logopedy
 tel. 0502636109 lub u pielęgniarki tel 2761044

Wszystkie wizyty są bezpłatne, wymagane jest skierowanie
 od lekarza (rodzinnego, specjalisty czy stomatologa)

Prowadzę terapię dzieci i dorosłych
 (np. ze wskazań neurologicznych mających problemy
 z mową po wylewach)

**Wyrazy
 podziękowania
 Wszystkim,
 którzy wzięli udział
 w ostatniej drodze**

**Śp.
 Tadeusza
 Zagórskiego**

składa RODZINA

Ważne nowiny z rolniczej krainy

Działalność gminy w zakresie rolnictwa i jego otoczenia w 2004 roku. W bieżącym roku zakres pomocy rzeczowej dla rolników naszej gminy, podobnie jak to miało miejsce w roku ubiegłym, jest mocno okrojony stosownie do obowiązujących przepisów prawnych oraz wyjaśnień Regionalnej Izby Obrachunkowej. W związku z powyższym działania gminy skupiają się na wykonywaniu zadań znajdujących swoje uzasadnienie w odpowiednich przepisach prawnych oraz będących w gestii organów gminy. Jednym z zadań jest zbiórka padłych zwłok zwierzęcych z terenu gminy Frysztak. Wszystkie padłe gatunki rogacizny muszą być przekazane do zakładu utylizacyjnego w celu spalania i poddania badaniu na występowanie prionów BSE. Nierogacizna również powinna być przekazana do utylizacji, a w uzasadnionych przypadkach do zagospodarowania np. na fermie lisów. W żadnym przypadku padłych sztuk nie wolno grzebać w ziemi lub utylizować we własnym zakresie. W przypadku padnięcia sztuki fakt ten należy niezwłocznie zgłosić w Urzędzie Gminy Frysztak lub u sołtysa wsi. Odbiór padłych sztuk dokonuje wyspecjalizowana firma posiadająca odpowiednie środki transportu i przekazuje do zakładu utylizacyjnego, w ciągu max. 48 godzin od zgłoszenia faktu padnięcia. Rolnik z tytułu przekazania rogacizny nie ponosi żadnych kosztów, natomiast za odbiór nierogacizny Urząd Gminy Frysztak pobiera opłatę ryczałtową w kwocie 50,00 zł za sztukę. Gmina Frysztak posiada podpisaną umowę z Zakładem Utylizacyjnym „UTIRES” w Leżachowie na odbiór i transport zwierząt. Jest to najwygodniejsza i najbardziej uzasadniona ekonomicznie forma odbioru padłych zwierząt, ze względu na nieponoszenie kosztów utrzymania punktu zbiórki zwierząt należącego do Urzędu Gminy i Miasta Strzyżów. Informację powyższą zamieszczamy ze względu na docierające do nas nieliczne głosy zarzucające gminie brak umowy z UGiM na odbiór padłych sztuk przez Strzyżów. UGiM

Strzyżów przekazuje dostarczone przez rolnika zwierzęta również do Zakładu w Leżachowie, płacąc te same koszty co tutejszy Urząd. Przystępując zatem do partycypacji w kosztach utrzymania punktu zbiórki zwłok w Strzyżowie musimylibyśmy ponosić koszty stałe utrzymania w/w punktu, co w chwili obecnej stanowi oszczędności naszego budżetu gminnego, a zaoszczędzone pieniądze można wykorzystać na inne cele np. drogi. Podkreślić należy, że transport padłych sztuk na drogach publicznych musi odbywać się specjalistycznym sprzętem, którego wynajęcie obciążałoby rolnika, zatem proszę sobie prz kalkulować który wariant przyjęty przez gminę jest dla rolnika bardziej opłacalny. Można twierdzić, że rolnik dowiezie sobie padłe zwierze własnym transportem, lecz jakie będą koszty w przypadku kontroli przez patrol drogowy policji lub Inspekcję Transportu Drogowego? W roku 2003 podjęte zostały starania o doprowadzenie punktu skupu zwierząt na terenie bazy GS SCH do wymagań sanitarno-weterynaryjnych odpowiadającym obecnym przepisom. W wyniku podpisania umowy dzierżawy z Gminną Spółdzielnią SCH we Frysztaku punkt powyższy znajduje się w zarządzie gminy. Po dokonaniu remontu punktu i wykonaniu zaleceń Powiatowego Inspektora Weterynarii w Strzyżowie podjęto działania mające na celu sprowadzenie na teren gminy podmiotów skupujących zwierzęta. W chwili obecnej skup zwierząt prowadzony jest w następujące dni: w każdy poniedziałek od godziny 8.00 odbierane jest bydło i trzoda chlewna, a od godz. 10.00 młode bydło rzeźne (cielęta), natomiast w środy odbierane będzie bydło i trzoda chlewna na zapisy (odbiór większych partii). W czwartki odbywa się targ prosiąt. Osoby fizyczne ponoszą opłatę targową w wysokości 2 zł, natomiast podmioty skupujące 80,00 zł za każdorazowy wjazd na teren punktu skupu i targowicy. Dlaczego pobieramy opłatę? Z tytułu dzierżawy tego terenu opłacamy czynsz dzierżawny i podatki oraz koszty związane z obsługą

i utrzymaniem punktu skupu, dlatego zobowiązani jesteśmy do pobierania opłat targowych, które są formą podatku lokalnego i zostały uchwalone przez Radę Gminy Frysztak. Opłaty te umożliwią chociaż częściowy zwrot nakładów ponoszonych na utrzymanie w/w punktu i jego dalsze funkcjonowanie. Punkt ten jako jedyny na tym terenie spełnia wymogi weterynaryjne określone w przepisach weterynaryjnych, wszelkie inne formy skupu są nielegalne jeśli nie posiadają zezwoleń Inspekcji Weterynaryjnej. Skup prowadzą podmioty gospodarcze na zasadzie cen wolnorynkowych i tutejszy Urząd nie ma wpływu na ich wysokość. Formy płatności preferowane przez skupujących to przelew na konto z doliczeniem podatku VAT, lub bez podatku VAT gotówką. W roku bieżącym zorganizowane będą dwa szkolenia dla rolników stosujących środki ochrony roślin w celu uzyskania zaświadczeń uprawniających do nabycia i stosowania środków w uprawach rolnych. Pierwsze szkolenie odbyło się w UG Frysztak w dniach 5-6 marca w którym uczestniczyło 31 rolników, następnie odbędzie się w okresie jesiennym dla 30 osobowej grupy uczestników. Zgłoszenia przyjmuje Punkt Doradztwa Rolniczego we Frysztaku w pokoju numer 15 lub pracownik UG Frysztak w pokoju numer 14 w godzinach pracy Urzędu.

Następną formą pomocy dla rolników, którzy zamierzają wykonać zabieg wapnowania gleb będzie wykonanie badań na kwasowość oraz zawartość mikroelementów w celu ustalenia zaleceń przez Stację Chemiczno-Rolniczą w Rzeszowie, co jest konieczne do otrzymania dopłaty do zakupu wapna nawozowego w ramach dotacji rządowej. Zgłoszenia zapotrzebowania na wykonanie badań lub pomoc w zakupie wapna nawozowego należy zgłaszać jak wyżej. Urząd Gminy Frysztak będzie realizował w bieżącym roku wyjazdy szkoleniowe, uczestnictwo w targach, wystawach, pokazach oraz innych imprezach dla zainteresowanych grup rol-

niczych trudniących się specjalistyczną produkcją roślinną lub zwierzęcą, a także zamierzających uruchomić taką produkcję we własnym gospodarstwie rolnym lub grupie producenckiej. W niewielkim zakresie możliwe jest udzielenie wsparcia dla Spółek Wodociągowych na poprawę zaopatrzenia w wodę pitną, po spełnieniu wymagań określonych w ustawie Prawo Wodne. Organizowana będzie również w bieżącym roku promocja gospodarstw agroturystycznych oraz wszelkiego rodzaju atrakcji, które występują na terenie gminy, co może przyczynić się do poprawy funkcjonalności tych gospodarstw. W ramach budżetu remontowane będą drogi rolnicze oraz ponoszone nakłady finansowe na otoczenie okołorolne, które również ma wpływ na funkcjonowanie miejscowego rolnictwa zwłaszcza w kontekście bliskiego już zjednoczenia z Unią Europejską. W tutejszym Urzędzie lub u sołtysów wsi można pobierać wnioski o nadanie numerów identyfikacyjnych dla gospodarstw rolnych, które następnie należy przekazać dla ARiMR w Strzyżowie. Gmina nie prowadzi jednak zaopatrzenia rolników w wypisy z rejestru gruntów oraz kopie z map ewidencyjnych w które to materiały należy zaopatrzyć się w biurze ARiMR w Strzyżowie i Starostwie Powiatowym w Strzyżowie. Istnieje jednak możliwość uzyskania informacji oraz pomocy przy spełnieniu tego wniosku. Informacje na ten temat można uzyskać w UG Frysztak w godzinach pracy Urzędu w pokoju numer 11 i 15. Tutejszy Urząd prowadzi w ramach podpisanej umowy z Agencją Nieruchomości Rolnych w Rzeszowie sprzedaż, dzierżawę gruntów wchodzących w skład Zasobu Agencji pochodzących z byłego PFZ, przekazanych za emerytury i renty rolnicze lub pochodzących ze zrzeczeń bądź umów przekazujących grunty Agencji. Urząd nie prowadzi sprzedaży i zagospodarowania gruntów po byłym IGLOOPOL-u, które to zadanie należy do GAH w Trzebownisku. Realizacja umowy odbywa się w oparciu o przepisy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz o wytyczne i zalecenia Agencji. Przetargi z reguły do-

bywają się raz lub dwa razy w miesiącu, a szczegółowe ogłoszenia przekazywane są do sołectw, sołtysom wsi, do Starostwa Powiatowego w Strzyżowie, ANR w Rzeszowie oraz wywieszane są na tablicy ogłoszeń UG Frysztak. Szczegółowe informacje na temat sprzedaży udzielane są w pokoju numer 14 UG Frysztak. Osoby zainteresowane zakupem powinny zapoznawać się ze szczegółowymi ogłoszeniami o przetargach. W roku ubiegłym realizowana była umowa pomiędzy AWRSKP O/T Rzeszów, a Gminą Frysztak w zakresie zatrudnienia byłych pracowników państwowych gospodarstw rolnych w ramach robót interwencyjnych finansowana w większości przez AWRSKP, jednak w roku bieżącym ze względu na brak środków Agencja nie realizuje tego programu. Przypominamy, że osoby które pobierają emeryturę lub rentę składkową tj 25% podstawy wymiaru, a nie

mające możliwości przekazania gospodarstwa rolnego, mogą ogłosić gospodarstwo rolne do sprzedaży na okres 1 miesiąca, po którego upływie, w przypadku braku chętnych na nabycie Wójt Gminy Frysztak wystawia zaświadczenie o braku możliwości sprzedaży tegoż gospodarstwa rolnego. Zaświadczenie to jest podstawą do zwiększenia podstawy wymiaru pobieranego świadczenia do 75% podstawy wymiaru. Gospodarstwo rolne pozostaje nadal własnością rolnika. Prosimy o nie słuchanie d o b r y c h rad sąsiedzkich, że Skarb Państwa lub Gmina przejmą ogłaszane grunty. Jest to nieprawdą i nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach prawnych. Wszelkich informacji w zakresie rolnictwa i nie tylko udzielają pracownicy UG Frysztak w pokoju numer 14 oraz w Punkcie Doradztwa Rolniczego we Frysztaku w pokoju numer 15 UG Frysztak. Zapraszamy.

WÓJT GMINY FRYSZTAK

OGŁASZA

WYKAZ NIERUCHOMOŚCI PRZEZNACZONYCH DO SPRZEDAŻY

Nr Działki	Nr Księgi Wieczystej	pow. w ha	Opis nieruchomości	Przeznaczenie w planie MPO	Termin zagosp. nieruchomości	CENA wywoławcza w zł
wieś: GOGOŁÓW						
2812	31 380	0,09	położona przy drodze powiatowej Frysztak – Klecie, obecnie nieużytkowana rolniczo	tereny upraw rolnych z możliwością zabudowy mieszkalnej	2 lata	2 751,00
2810	31 380	0,09	położona przy drodze powiatowej Frysztak – Klecie, zabudowana budynkiem starek kuźni, nieużytkowana	tereny upraw rolnych z możliwością zabudowy mieszkalnej	2 lata	3 372,00
2814	31 380	0,09	położona przy drodze powiatowej Frysztak – Klecie, obecnie nieużytkowana rolniczo	tereny upraw rolnych	2 lata	471,00

Termin składania wniosków dla osób przysługującym prawo pierwokupu ustala się do dnia 5 marca 2004r.

WYKAZ NINIEJSZY ZOSTAJE OGŁOSZONY W DNIACH
od 3 lutego 2004 do dnia 28 lutego 2004r

WÓJT
GMINY FRYSZTAK

Zdrowie pod kontrolą

Jaka będzie nasza opieka medyczna w przyszłości?

W tej chwili, gdy piszę te słowa jest marzec 2004r. Odpowiedzi na tak postawione pytanie udzielić się nie da. Wiadomo tylko jedno. Narodowy Fundusz Zdrowia w takiej jak jest teraz postaci musi przestać istnieć za 9 miesięcy. I co dalej? Dalej same pytania. By choć trochę spróbować przybliżyć Wam odpowiedzi posłużę się opiniami prof. Cezarego Włodarczyka, który jest przewodniczącym zespołu ekspertów do przygotowania reformy Narodowego Funduszu Zdrowia. Po pierwsze choć myślelibyśmy źle o Narodowym Funduszu Zdrowia, musimy postępować z nim ostrożnie, bo to jedyny w tej chwili płatnik za usługi medyczne. Po drugie, nie będzie innych alternatywnych ubezpieczeń czyli nie będzie można przestać płacić na NFZ, by np. wpisać się do prywatnej ubezpieczalni, która zapewni nam zapłatę za wszystkie nasze potrzeby zdrowotne.

Tutaj jest obawa, że wszyscy lepiej sytuowani odejdą z NFZ i przejdą do innych ubezpieczeń. Po trzecie nie ma powrotu do Kas Chorych - kasy zostały rozbite, a ich dorobek zmarnowany na zawsze.

Będzie ustalony zakres świadczeń medycznych płatnych w 100% przez Fundusz i takie świadczenia, gdzie pacjent będzie płacił za część świadczeń a NFZ za resztę usługi. Będą i takie np. operacje plastyczne, które będą płacone w 100% przez pacjenta. Będą istniały szpitale w sieci szpitali publicznych, których nie będzie można prywatyzować, a pozostałe szpitale będą ulegać prywatyzacji.

Po informacjach w poprzednim numerze GF, dotyczących praktyk lekarza rodzinnego w Ośrodku Zdrowia przy ul. Piętniewicza teraz chcę przybliżyć Wam Naszą Przychodnię przy ul. Rzeszowskiej 11.

W ramach NFZ istnieje moja praktyka lekarza rodzinnego.

Przyjmuję od poniedziałku do piątku w godzinach od 8.00-18.00 pacjentów, którzy wybrali mnie jako lekarza rodzinnego.

W ramach NFZ w Naszej Przychodni funkcjonuje:

- Gabinet Dentystyczny czynny: poniedziałek od 13.00-18.00 wtorek, środa, czwartek od godz 8.00 do 13.00,
- Prywatny Gabinet Okulistyczny: czynny wtorki i czwartki od godz. 16.00 do 20.00,
- Pracownia Optyczna czynna: wtorki i czwartki od godz 16.00 do 20.00.
- Prywatny Gabinet Ginekologiczny czynny we wtorki od godz.17.00
- Prywatny Gabinet Chirurgiczny

czynny w soboty od godz 17.00

- Wykonujemy pełny zakres badań analitycznych codz.od 8.00 do 10.00
- USG- soboty od godz 17.00
- EKG – codziennie
- Gabinet zabiegowy –codziennie od 8.00-18.00
- Punkt szczepień – środy 14.00-16.00
- Apteka czynna codziennie od 8.30 do 20.00

Z poważaniem
lek med. Marek Ziajor

SZACHOWE MISTRZOSTWA GMINY FRYSZTAK

Do tradycji należy już fakt, że w okresie ferii zimowych na obiekcie Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji we Frysztku rozgrywany jest Otwarty Turniej Szachowy o Mistrzostwo Gminy Frysztak prowadzony w trzech kategoriach wiekowych. Tak, też było i w tym roku w dniu 22 lutego, gdzie do turnieju zgłosiło się 30 zawodniczek i zawodników (w tym 4 kobiety) reprezentujących 7 wiosek naszej Gminy oraz, ponieważ turniej był otwarty, 4 zawodników ze Strzyżowa, 2 z Niewodnej, 2 z Jaszczurowej i 2 z Przybówki. Turniej rozegrany został systemem szwajcarskim na dystansie 7 rund. Tempo gry - 15 minut dla każdego zawodnika. Kojarzenie rund komputerowe. Poszczególne kategorie wiekowe zostały połączone w jeden turniej, natomiast prowadzono oddzielną klasyfikację turniejową.

Wyniki:

Kat. do 11 lat: I miejsce Poś Piotr – Frysztak, II m-ce – Słowik Przemysław – Przybówka, III m-ce Gruszecka Karolina – Frysztak.

Kat. 12 – 16 lat: I miejsce Leśniak Mateusz – Niewodna, II m-ce Gruszecki Bartosz – Frysztak, III m-ce Grygiel Jakub – Glinik Górny.

Kat. pozostali: I miejsce Malita Dariusz – Strzyżów, II m-ce Kubacki Marcei – Niewodna, III m-ce Słowik Jerzy – Przybówka.

Najlepszych trzech zawodników w poszczególnych kategoriach wiekowych otrzymało pamiątkowe puchary, a pięciu najlepszych dyplomy. Nagrody wręczali sędzia szachowy klasy pierwszej Marian Bysiewicz oraz Dyrektor GOSiR Frysztak Wojciech Arciszewski.

Turnieje szachowe cieszą się jak widać dużą popularnością, z roku na rok podnosi się poziom sportowy turnieju, a turniej z gminnego samoczynnie przeradza się w powiatowy.

Gratulujemy zwycięzcom i dziękujemy wszystkim uczestnikom, jednocześnie zapraszając na imprezy organizowane przez Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji we Frysztku.

Wojciech Arciszewski

WÓJT GMINY FRYSZTAK**ul. ks. W. Blajera 20, 38 -130 Frysztak****Ogłasza przetarg nieograniczony**

na wykonanie robót budowlanych w Szkole Podstawowej we Frysztaku - pn. „Budowa dachu na budynku głównym oraz łącznika pomiędzy budynkiem głównym a salą gimnastyczną”

Wymagany termin realizacji zamówienia: do 30.10.2004 rok

Wadium: 6 000 zł

Specyfikację istotnych warunków zamówienia można odebrać w siedzibie Zamawiającego, pok.19 (odpłatność 20 zł).

Pisemne oferty w zamkniętych kopertach oznaczonych:

„Przetarg nieograniczony – budowa dachu i łącznika – Szkoła Podstawowa we Frysztaku” należy składać w sekretariacie Urzędu Gminy w terminie do dnia 20.04.2004 roku do godz.11⁰⁰.Otwarcie ofert nastąpi w dniu 20.04.2004 roku o godz.12⁰⁰ w siedzibie Zamawiającego w sali konferencyjnej.**Uprawniony do kontaktów z oferentami: Halina Garcarska pok. 19 tel. (017) 2777015, e-mail: zeas@frysztak.pl**

Postępowanie będzie prowadzone z zastosowaniem preferencji krajowych.

W przetargu mogą wziąć udział oferenci nie wykluczeni na podstawie art.19 i art.22 ust.7, spełniający warunki zawarte w art. 22 ust.2 ustawy o zamówieniach publicznych oraz wymogi określone w specyfikacji istotnych warunków zamówienia.

Kryteria wyboru ofert: cena – 80% , okres gwarancji -20%

Frysztak, 1.03.2004 r**Szanowni Rodzice!**

Mamy przyjemność poinformować Państwa, że na terenie całego kraju Stacje Sanitarno- Epidemio-logiczne i Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej realizują program profilaktyczny pt. ” Szczepienia dobrodziejstwem dla dzieci i młodzieży - zapobieganie śwince”.

Celem programu jest informowanie rodziców o chorobie, powikłaniach zdrowotnych oraz możliwości jej zapobiegania poprzez szczepienia ochronne.

Na chorobę tę, mimo, że zwana jest chorobą wieku dziecięcego, mogą również chorować nastolatki i osoby dorosłe. Jest to choroba przebiegająca zwykle łagodnie. Czasami jednak prowadzi do poważnych i trwałych powikłań zdrowotnych, powodujących długie nieobecności w szkole, co może wiązać się z problemami szkolnymi dziecka , zwolnieniami lekarskimi rodziców i opiekunów i zwiększonymi kosztami leczenia.

Do współpracy w realizacji programu zostali zaproszeni lekarze i pielęgniarki sprawujący opiekę nad zdrowiem Waszych dzieci w przychodniach i ośrodkach zdrowia.

To właśnie te osoby, mogą udzielić Państwu porady o wyborze optymalnego rozwiązania, jakim są szczepienia ochronne.

Pytajcie więc swojego lekarza i pielęgniarkę.

TRADYCJE WIELKANOCNE W POLSCE I NA ŚWIECIE

Wielkanoc należy do najradośniejszych świąt w kościelnym roku liturgicznym. Chociaż obrzędy wielkanocne w każdym kraju mają różny charakter, wszystkie nacechowane są radością ze zmartwychwstałego Chrystusa. Czas Wielkiej Nocy poprzedza Niedziela Palmowa. Niedziela ta była nazywana też Kwietną lub Wierzbową. W Niedzielę Palmową wierni uczestniczyli i uczestniczą nadal we mszy, podczas której następuje poświęcenie palm – symbolu odradzającego się życia. Palmy wielkanocne przygotowywane były w dawnych czasach z gałązek wierzbowych, miały one chronić ludzi, zwierzęta, domy i pola przed ogniem i złymi mocami. Aby nie cierpieć na ból głowy i gardła należało

połykać baze, które również oberwane z poświęconej palmy mieszano z ziarnem siewnym i podkładano pod pierwszą zioraną skibę. Aby zapewnić sobie powodzenie i urodzaj, chłostano się poświęconą palmą wołając:

Nie ja biję – palma bije
Wierzba bije, nie zabije
Za tydzień Wielki Dzień
Za sześć noc Wielkanoc

W Wielki Czwartek i w Wielki Piątek po dziś dzień są odtwarzane w kościołach katolickich sceny Męki Pańskiej. Z misterii Męki Pańskiej słynie hiszpańska Sewilla. Tutaj mieszkańcy noszą na wielkich platformach rzeźby przedstawiające postaci z Drogi Krzyżowej. W Meksyku uczestnicy procesji wloką ciężkie

łańcuchy. Niektórzy z nich są przepasani powrozami i dźwigają bele kłujących roślin lub boleśnie się biczą. Na Filipinach urządza się w Wielki Piątek publiczne ukrzyżowania. Ochotnicy są przybijani do krzyża metalowymi gwoździ na kilka minut. Taka forma pokuty ma im zapewnić rozgrzeszenie. Po Wielkim Piątku przychodzi czas Wielkiej Soboty. W tym czasie jak wiadomo odbywa się poświęcenie pokarmów. Najważniejszą rolę odgrywa wielkanocne jajko. W staropolskich wierzeniach było lekarstwem na chorobę, urok, chroniło przed pożarem, pomagało zdobyć upragnionego chłopaka lub dziewczynę i zapewniało urodzaj i pomyślność. Na wsi panował zwyczaj obdarowywania się pisankami. Jeżeli chłopakowi spodobała się któraś z panien,

„Życzę każdej szkole takiej rady rodziców” czyli o frysztackim Karnawale w Rio.

Karnawałowe nastroje i pomysły potrafią ubarwić każdą szarą rzeczywistość, zwłaszcza gdy ludzie mają fantazję i ochotę do pracy. Tego z pewnością nie brakuje rodzicom gimnazjalistów z Frysztaka. Przekonali się o tym uczestnicy zabawy zorganizowanej przez Radę Rodziców 24 stycznia 2004 w sali GOK - u we Frysztaku. „Karnawał w Rio” to kolejna już, świetnie zorganizowana przez rodziców uczniów GP, zabawa taneczna, z której dochód przeznaczony zostanie dla młodzieży gimnazjalnej z Frysztaka.

Gołych brzuchów i strojów bikini wprawdzie nie było, ale za to piór, srebrnych włosów, bajecznie migoczących kreacji nie brakowało. Organizatorzy zadbali o wszystkie szczegóły. Każda para przy wejściu otrzymywała wieniec z kwiatów (dla pań) i błyszczącą czapkę (dla panów). Pary zajmowały określone miejsce w pięknie udekorowanej sali GOK-u przy bogato zastawionych stołach. Dobry zespół muzyczny, uprzejma obsługa, bogaty program balowych atrakcji dopełniały reszty.

Ci, którzy taniec przedkładają ponad wszystko, bawili się w parach, korowodach, szeregach i indywidualnie do samego rana. Dla tych, co lubią sobie śpiewem umilać zabawy stworzono wyjątkową okazję, albowiem jedną z atrakcji wieczoru było „Kara-

oke”. Śpiewano więc chóralnie, grupowo i solo. Tych natomiast, co chętniej biesiadują, niż w tany ruszają uraczono płonącymi szaszłykami, pikantnymi zupami, smacznymi sałatkami. Pocieszyć można było również oko, patrząc na Króla i Królową Balu. Korona przypadła Pani Ani Winiarskiej, a berło Panu Pawłowi Drzałowi.

Para królewska zawirowała w rytmie walca i... nogi zabawników same ruszyły w tany. A jeśli już o nogach mowa to nie sposób zapomnieć o kankanie i kazaczoku, które to tańce, w wykonaniu wieczorowo ubranych pań i panów, określić można jako szczególne. Jednym słowem okazji do zabawy, śmiechu i śpiewania nie brakowało. Nic więc dziwnego, że ten wieczorek taneczny oceniono jako bardzo udany.

Uczestnicy zabawy bawili się świetnie, a organizatorzy w osobach Pań: Beaty Słowik – przewodniczącej Rady Rodziców GP we Frysztaku - oraz Marty Cyran, Anny Sokołowskiej, Marty Jachimek, Agnieszki Tutak, Małgorzaty Dykas i Jolanty Jedziniak (nie należy zapomnieć, o mężach Pań wymienionych i innych rodzicach) czują teraz, poza zmęczeniem, satysfakcję, że „Karnawał w Rio” przyniósł dochód w wys. 1500 zł. Pieniądże przeznaczone zostaną na dofinansowanie imprez, wycieczek dla uczniów, wymiany polsko – niemieckiej. Podobne przeznaczenie znalazły dochody z wcześniejszych inicjatyw tychże rodziców. Zabawa połączona z aukcją prac dzieci zorganizowana jesienią 2002 r. zasiłowała kasę RR o 2000 zł. Wiosną 2003 r. odbył się bal pod hasłem „Lata 70 –te”, dochód wyniósł 1000 zł. Jesień 2003 r. powitano w stylu Country, a wypracowana kwota 1000 zł bardzo przydała się gimnazjalistom. „Karnawał w Rio” znowu zasiłił szkolny budżet. Pomysł na majówkę – kolejną planowaną przez rodziców imprezę - wydaje się być „wielki”, jak mówi główna inicjatorka i organizatorka tych fantastycznych zabaw – Pani Beata Słowik.

„Życzę każdej szkole takiej Rady Rodziców, jaką ma nasze gimnazjum” – mówi dyrektor GP we Frysztaku - Pani Ewa Biernikowicz.

Lidia Czaja

oznajmiał jej o tym dając pisanekę. Jeżeli dziewczyna przyjęła i oddała mu swoją, oznaczało to odwzajemnienie uczuć. Pisanekę przynoszono również na cmentarze i toczono po mogiłach lub zakopywano w ziemi. W dzień poprzedzający zmartwychwstanie Chrystusa następuje poświęcenie wody i ognia. Na wsiach w niektórych landach niemieckich zapalało się ognisko na wzgórzu i prosiło się o pomyślność na resztę roku. W Polsce, szczególnie w południowo-wschodniej jej części był zwyczaj trzykrotnego obchodzenia domu i skrapiania pola święconą wodą.

Wielką Niedzielę dzwony w szczególny sposób oznajmiają Zmartwychwstanie Chrystusa. Jak wierzą na Podhalu, dzwony te miały obudzić śpiących w Tatrach rycerzy, aby szli walczyć o wolność Polski. Ludzie słysząc dźwięk wielkanocnych dzwonów wyzbawiali się nienawiści ze swoich serc, a złe siły traciły swą moc. W Niedzielę Wielkanocną w Niemczech przynosiło się

Wyciągnąłeś jedno ze zdjęć. Dotknąłeś je wzrokiem, ale spojrzenie zawiesiłeś gdzieś na wysokości parapetu. Lipiec 1996 r. – najwspanialsze wakacje. Szybko wróciłeś do dnia, gdy samolot wylądował na rozgrzanym słońcem. A ty z niewielkim bagażem, natomiast mnóstwem szczepionek ochronnych postawiłeś pierwsze kroki na afrykańskiej ziemi. W twarz uderzyło cię gęste, przeciążone gorącym i wilgocią powietrze. Nozdrza wypełniła ci mieszana niezwykłych zapachów, tak intensywnych, że musiałeś wyteńczyć wszystkie siły, aby nie upaść zemdłony. Pamiętasz, wtedy pomyślałeś jak musi być tam, w sercu tarzańskiej wioski, skoro już na lotnisku przygniotła Cię siła tego kontynentu. Przerazonym wzrokiem szukałeś swojego przyjaciela, który miał Cię zawieźć do „domu”. Dziś, mimo usilnych starań, już nie pamiętasz drogi, którą pokonaliście godnym pożałowania autobusem. Śmieszna mordka tego rozsypującego się pojazdu mrugała do ciebie przyjaźnie z fotografii; dotknąłeś jej delikatnie. Później dowiedziałeś się, że jechaliście prawie 12 godzin. Gdy zjawiliście się w wiosce, wszystko okrywała bardzo ciemna noc. Natomiast, począwszy od pierwszego świtu, aż do ostatniego zachodu słońca, każda chwila w niej spędzona była nie-

wczesnym rankiem wodę ze strumyka. Podczas niesienia nie należało śmiać się ani rozmawiać. Według legendy, po umyciu się tą wodą człowiek pozostawał młody i piękny.

Wielki Poniedziałek zwany był Dniem Św. Lejka. Dzień ten nikomu nie mógł

ujść na sucho. Przy polewaniu wodą należało zachować ostrożność, gdyż w tym dniu wielką moc miały topielce. Do dziś zachowała się w Polsce tylko tradycja polewania wodą. W Krakowie istnieje też

spodzianką, jednym wielkim cudem.

Dziś, przerzucając szybko kilkadziesiąt kolorowych zdjęć, znów się tam znalazłeś. Fotografii, leżącą obok twojej prawej ręki zrobiłeś dwa dni po przyjeździe. Czy kiedykolwiek będziesz mógł zapomnieć swoje prze-

zwyczaj odpustu zwanego Emaus i rękawka – zabawa krakowska. Według legendy jest to pamiątka stypy urządzonej po usypaniu kopca Krakusowi. Uczestnicy dawnego festynu przynosili na wzgórze pisanekę, jabłko, pierniki i resztę święconego, po czym zrzucali je stojącym u podnóża biedakom i żakom. Dziś zabawa ta zmieniła nieco swój charakter. W Czechach Wielkanocny Poniedziałek jest dniem róż z wierzboowych witek, którymi symbolicznie chłoszczą się po łydkach. W Stanach Zjednoczonych urządza się kolorowe i roztańczone parady. Ulicami maszerują setki kolorowych „zajączków wielkanocnych”. Wielogodzinny przemarsz kończy się piknikiem. Święta na Litwie przypominają polskie bez śmigusa, a te obchodzone

w Niemczech (oprócz Bawarii) mają raczej komercyjny charakter.

Bernadeta Ziobrowska

Przez cztery lata nie otwierałeś tekturowego pudełka bojąc się, że zaczniesz tęsknić. Uciekałeś w szalonym tempie, by odsunąć wspomnienia. Nie potrafiłeś myśleć o małej, czarnej wiosce, aby jej obraz nie zasłonił rozkrzyczanego miasta, w którym ży-

jesz. Teraz, gdy wreszcie znalazłeś się na przystanku z przykurzonym napisem, dostrzegłeś raz

jeszcze to, co naprawdę pokochałeś. Odpowiadałeś samemu sobie na pytania, które szalały w Twej głowie; przyznałeś, że nie jesteś i nie chcesz być jednym z tych zimnych, nic nieczujących, ślepych ludzi. Zapragnąłeś ponownie zachwycić się lwim małżeństwem, które obserwowało swoje dzieci, nie zwracając ponownie uwagi na przejeżdżający obok samochód. Chciałeś zobaczyć wielkie stada zwierząt, odpoczywających tuż przy drodze, które swoją ilością i siłą budziły lęk i podziw. Zerkając na kolejne zdjęcia pomyślałeś o tygrysie z ogrodu zoologicznego i uśmiech rozjaśnił twoją twarz. Od wakacji w Afryce zoo już na zawsze będzie dla Ciebie czymś na kształt krainy zabawek, z mnóstwem gigantycznych maskotek zamkniętych w klatkach.

Cdn.

R. R.

Pytania zadawane sobie

rażenie, gdy na śpiworze ujrzałeś gigantycznych rozmiarów węża, który zasnął zmęczony upałem? Wszyscy się śmiali z Twojej przestraszonej miny, a od tamtej pory wciąż znajdowałeś jakiegoś gada na swoim legowisku. Równocześnie każdego dnia znikająca jakaś część twojej garderoby, byś po kilkunastu godzinach mógł ją w nienagannym stanie odnaleźć na drugim końcu wioski.

Tam traktowałeś to jak wspaniałą zabawę, tu, w mieście, w którym upływają Twoje dni taki żart skończyłby się zapewne w komisariacie policji.

Oglądając zdjęcia, zdałeś sobie sprawę z tego, jak ogromnie brakuje Ci tamtego świata. Ciągłych poszukiwań sandałów, koszulek i najczęściej znikającej czapki z daszkiem, gdy wszyscy wokół udają, że nic nie rozumieją, a później, po wytropieniu oprawcy, radośnie odprowadzają Cię do „domu”.

KILKA SŁÓW O SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ WE FRYSZTAKU

Frysztak sięga swą historią XII wieku. Z dokumentu Bolesława Wstydlwego wydanego w 1277 roku pojawia się on jako ziemia zakonu Cystersów z Koprzywnicy. W okresie intensywnie prowadzonej akcji osadniczej prowadzonej przez Kazimierza Wielkiego w XIV wieku, większość mieszkańców stanowili wówczas koloniści niemieccy. Pierwsi osadnicy pochodzenia żydowskiego pojawili się na przełomie XV/XVI wieku. Miasto, w którym żyli nazywali w języku jidysz - „Fristik”. Po „szwedzkim potopie” w wieku XVII gmina żydowska, czyli – kahał liczyła już sporą ilość członków. Zachowany spis z 1765 roku liczył 97 rodzin żydowskich, które żyły we Frysztaku i pobliskiej okolicy. Od tej pory, to właśnie ludność żydowska dominowała w mieście, a zwłaszcza w jego centrum. W rękach izraelitów spoczywała także administracja miasta. Polacy zamieszkiwali głównie w okolicach podmiejskich oraz pobliskich wsiach. W czasie wielkiego pożaru miejscowości w 1890 roku spłonęło 16 domów, bożnica, izraelski szpital dla ubogich, kilka sklepów i składów towarów należących do właścicieli żydowskich. W historii Frysztaka na uwagę zasługuje dzień 16 czerwca 1898 roku, który zapisał się okrutnym zdarzeniem. W oktawę Bożego Ciała doszło to tzw. „nieszporów frysztańskich”, gdzie zgromadzona na targ ludność wzięła się za niszczenie sklepów żydowskich. W „Opisie Powiatu Jasielskiego” ks. Władysława Sarny mamy informacje, że interweniowali żandarmi i zginęło 12 osób. Wydarzenie było na tyle ważne, że odnotował je dokładnie, co ciekawe „New York Times” z datą zamieszek 7 czerwca 1898 roku. Amerykańskie źródło podało, iż: „gangi chłopów zaatakowały i splądrowały żydowskie sklepy we Frysztaku koło Rzeszowa i zraniły kilku Żydów. Policja strzelała w tłum zabijając sześciu uczestników zamieszek, a pięciu raniąc”. Podane fakty jednoznacznie wskazują, iż relacje katolików z izraelitami były napięte, zwłaszcza silne na podłożu ekonomicznym. Żydzi, bowiem kontrolowali większość sprzedaży i produkcji rze-

mieślniczej w mieście. Sytuacja gospodarczo - kulturalna Żydów frysztańskich na przełomie XIX/XX wieku była podobna do innych galicyjskich miast i miasteczek. Zgromadzeni niemal w 90% wokół rynku i centrum żyli ściśle w obrębie swej kultury i tradycji. Trudnili się głównie handlem i rzemiosłem, choć nie obce było im rolnictwo. W zabiedzonej Galicji brakowało rozwijającego się przemysłu, a przez to pracy. Stąd znaczna część mieszkańców emigrowała za chlebem do Stanów Zjednoczonych, zwłaszcza w latach 1892 – 1924. Dzięki pomocy amerykańskich Żydów mógł działać we

rozwoju spółdzielczości wśród Polaków). Jak wielką przewagę stanowiła w miasteczku społeczność żydowska wskazują następne dane. Otóż w Ilustrowanym Przewodniku po Galicji, który powstawał w latach 1906 – 1914, dr Mieczysław Orłowicz podaje liczbę mieszkańców Frysztaka na 1500 mieszkańców, z czego 1100 to ludność izraelska. Wśród zajęć i zawodów społeczeństwa żydowskiego w 1923 roku pojawiają się min.: adwokat, aptekarz, lekarze, akuszerki, blacharze, szklarze, szewcy, siodlarze, kowale, sprzedaż i handel nierogaczyny, bławatów, koni,

Żydzi okresu międzywojennego – fot. ze zbiorów T. Okoniewskiego

Frysztaku szpital. Istniała także nowoczesna biblioteka (1500 tomów) oraz 2 synagogi. W 1900 roku Frysztak liczył 1197 mieszkańców - z czego 416 stanowili katolicy, a 779 to izraelici. Ksiądz Władysław Sarna około 1908 roku pisze o mieszkańcach w następujących słowach: „Mieszkańcy, Żydzi, trudnią się drobnym handlem, mają swoje kramy i trzymają się wyszynki trunków... Żydzi stanowią liczebną przewagę, stoją wyżej pod względem materialnym od katolików, którzy im ustąpili miejsca w rynku, a zajęli zakątki boczne i mieszkają w tak zwanych tyłach... Żyją ściśle z sobą, mając tylko na uwadze swe osobiste interesy, które jednak nie dopisują tak, jak dawniejszymi czasy” - (min. wskutek

bydła, bielizny, galanterii, nafty, skór, obuwia, soli, jaj, zboża, olei, narzędzi rolniczych, towarów różnych, piekarnie, produkcja cementu, czy choćby przedsiębiorstwo kominiarskie. Przed wybuchem II wojny światowej na 1800 mieszkańców Frysztaka - 1400 to ludność żydowska. Z nastaniem wojny i okupacji rozpoczęły się działania mające na celu ograniczenie roli izraelitów. Końcowym zaś efektem tych zabiegów miało być ich fizycznie unicestwienie. W październiku 1939 roku wprowadzono przymus pracy dla Żydów, następnie nakazano im noszenie rozpoznawczych opasek z gwiazdą Dawida. Oznakowano wszystkie żydowskie sklepy. Z początkiem 1940 roku hitlerowcy ograni-

Brama wejściowa na frysztacki kirkut.

czyli prawa majątkowe Żydów oraz prawo do swobodnego przemieszczania się i zmiany miejsca pobytu. Zabroniono także posługiwania się językiem hebrajskim. Działał Judenrat, czyli namiastka samorządu żydowskiego, kontrolowany całkowicie przez Niemców. Rada ta, stała się narzędziem w ręku okupantów, którzy czynili wszystko, aby zniszczyć Żydów ekonomicznie i fizycznie. Judenrat zajmował się głównie dostarczaniem taniej siły roboczej dla Niemców. Funkcjonowała również żydowska policja, aby sprawnie egzekwować niemieckie podatki nałożone na całą społeczność

żydowską. W czasie okupacji we Frysztaku istniał obóz pracy przymusowej, a Żydów kierowano przede wszystkim do budowy dróg i instalacji kolejowych w Stępinie. Zapotrzebowanie rąk ludzkich do pracy było tak wielkie, że niemieckie przedsiębiorstwo „Askania - Werke” sprowadzało Żydów również z Warszawy. Trzeba zauważyć, iż przy całej budowie, którą zakończono w lecie 1941 roku pracowało około 6 tysięcy ludzi. Do pierwszej, znacznej egzekucji izraelitów doszło po ukończeniu prac budowlanych, w lesie niedaleko wsi Krajowice. Rozstrzelano około 250 Żydów, większość z nich pochodziła właśnie z Frysztaka. W 1941 roku zamknięto wszystkie żydowskie sklepy, nie pozwalano Żydom kupować niemieckich gazet. Na przełomie wyjątkowo ciężkiej i surowej zimy

1941/1942 roku wszyscy Żydzi musieli oddać futra na potrzeby armii niemieckiej. W 1942 roku powstało w mieście getto, które liczyło około 1600 ludzi. Znaleźli się w nim żydowscy mieszkańcy Frysztaka oraz okolicznych wiosek. Pla-

nową eksterminację miejscowych Żydów rozpoczęto 3 lipca 1942. W tym dniu 850 izraelitów wywieziono do lasu w Warzycach i tam rozstrzelano. Kolejno w dniach od 16 – do 18 sierpnia 1942 roku likwidowano getto frysztackie. Żydów przewiezionych do Jasła, wysłano zaś do obozu zagłady w Bełżcu. Nie-wielka część miała trafić do gett w Rzeszowie i Przemyślu. W samym Frysztaku pozostawiono 35 Żydów w celu oczyszczenia getta, po czym przewieziono ich do Przemyśla. Tylko nielicznym udało się przeżyć w ukryciu i doczekać końca wojny. Obecnie jedyną pamiątką i pozostałością po żydowskich mieszkańcach Frysztaka jest kirkut (cmentarz żydowski). Powstał już w XVII wieku na podmiejskim stoku od strony południowej. Najstarsze macewy (nagrobki żydowskie), z około 20 pozostałych, pochodzą z XVIII wieku i na części z nich zachowały się inskrypcje w języku hebrajskim. Przed II wojną światową cmentarz żydowski liczył ponad 700 metrów kwadratowych.

Opracował - T. Okoniewski

*W marcu
Na marcowym niebie
dwa księżycy świecą
Pani Księżycowa
i pan Księżyc
na skraju nieba tańczą
oni bardzo młodzi
oni bardzo piękni
na ziemię upadli
oni byli z bajki dzieci*

9grudnia 2003r. Mieczysław Mularski

BABSKI WIECZÓR W GOK-U.

8 marca GOK Frysztak został oprowadzony przez kobiety. Międzynarodowe Święto Kobiet było tylko pretekstem do „babskiego zjazdu”. Na sali widowiskowej gościliśmy prawie sto pań z Kół Gospodyń Wiejskich z naszej gminy. Li-

Gościem honorowym była pani Stefania Michalik z Wojewódzkiego Związku Rolników Kółek i Organizacji

stę obecności podpisały panie z: Lubli, Stępniny, Kobyła, Cieszyny, Pułanek, Glinika Górnego, Glinika Średniego, Glinika Dolnego, Gogołowa, Widacza, Twierdzy i Frysztaka.

Panie przyjechały z własnoręcznie upieczonym ciastem, które doskonale współgrało z kawą i herbatą.

stąpiły dziecięce zespoły taneczne GOK. Przy kawie i ciastkach snuły się rozmowy od czasu do czasu przerywane konkursami. Reprezentacje poszczególnych kół miały bojowe zadanie zrobienia „czegoś z niczego” czyli kolacji w 15 minut. Panie wywiązały się znakomicie – komisja po degustacji posta-

Rolniczych z Rzeszowa. Panowie byli godnie reprezentowani przez Wójta gminy Jana Ziarnika i Józefa Muszyńskiego z Gminnego Związku Rolników.

Na początek była odrobina ruchu: wy-

nowiła nagrodzić wszystkie drużyny. Z nawleczeniem na żyłkę 200-stu makaronowych rurek najszybciej poradziła sobie pani Anna Frączek z Widacza, a najlepiej i najszybciej krawaty wiązały gogołowianki.

Panie wymieniały swoje poglądy na temat pracy w kołach, po sali krążyły przepisy kulinarne i dowcipy. Nawet się nie obejrzelśmy jak minęły trzy godziny. Uczestniczki zadowolone ze spotkania zadeklarowały chęć udziału w następnych imprezach, m.in. w „Jarmarku Frysztackim”, który odbędzie się na początku lipca, a także doszły do wniosku, że warto ożywić pracę kół i zaistnieć na szerszym forum. Chętnie służymy pomocą i ...czekamy!
a.s.

GMINA FRYSZTAK NA TARGACH TURYSTYCZNYCH

Co prawda tym razem jeszcze jako obserwator, ale w przyszłości kto wie.

Targi odbyły się w niedawno oddanej do użytku Hali Sportowo-Widowskiej na Podwalu w Krośnie w dn. 12-14 marca. Swoje stoiska miały gminy, gospodarstwa agroturystyczne, wydawnictwa, stowarzyszenia z Podkarpacia. Zaprezentowały się również regiony turystyczne z Węgier i Słowacji.

Prowadzący gospodarstwa agroturystyczne w naszej gminie popatrzyli i orzekli, że są w stanie bez problemu konkurować z innymi. Z doświadczenia wiem (np. Dożynki 2003 we Frysztaku), że nie żartowali. A sezon tuż, tuż.

tekst i zdj.: empe

IV NOCNY MARSZ NA CHEŁM

26 lutego br. udało nam się po raz kolejny po omacku zdobyć Górę Chełm. Około godz. 18-tej, kilkunastoosobową grupą zaatakowaliśmy szczyt od strony Stępiny. By było ciekawiej poszliśmy na tzw. skróty. Krócej nie znaczy łatwiej. Ściana góry wycisnęła z nas ostatnie poty. Warunki były idealne, lekki mróz, mnóstwo śniegu, księżyc na niebie. Można było zgasić latarki. Po takim „spacerku” kielbaska z ogniska smakowała nadzwyczaj.

Pogratulować trzeba najmłodszym uczestnikom wyprawy, którzy dzielnie maszerowali.

Mam nadzieję, że nikt potem nie chorował. Pozdrawiam mężnych globtroterów i zapraszam już za rok.

tekst i zdj.: empe

Zdobywcy w całej okazałości

Strudzeni wędrowcy regenerują siły...

„OLEJNE FOTOGRAFIE”

Pan Sławomir Sokołowski ze Stępiny malarstwem interesuje się od dzieciństwa. Jego pierwsze dzieła powstawały przeważnie na białych ścianach pokoju. Pierwsze obrazy olejne na płótnie malował mając kilkanaście lat. Wzorował się na dziełach sławnych artystów. Maluje pejzaże w scenerii zimowej i letniej, obdarowuje nimi swoich bliskich i znajomych. Ma w dorobku setki rysunków ludzi i zwierząt. Pan Sokołowski bierze udział w Wojewódzkich Wystawach Malarstwa Nieprofesjonalnego, Międzywojewódzkich Wystawach Akwareli organizowanych przez Woje-

wódzki Dom Kultury w Rzeszowie. Jest laureatem nagrody specjalnej w I Gminnej Wystawie „Pejzaż Ziemi Frysztańskiej” organizowanej przez GOK Frysztak w 2002r. Prace swe eksponował dwukrotnie na wystawach we frysztańskim Ośrodku Kultury. Obrazy Pana Sławomira znajdują się w kolekcjach prywatnych w kraju i zagranicą. Inspiracją dla jego twórczej pasji jest natura. Farbami olejnymi na płótnie po mistrzowsku odtwarza pejzaże, kwiaty, portrety, architekturę. W swej sztuce naśladuje naturę, idealizuje ją, przedstawia lepszą

a tego efektem jest piękne i dopracowane dzieło – niczym fotografia. Wymaga to wiele cierpliwości, talentu, które Pan Sławomir posiada.

Życzę Panu Sławomirowi dalszych owocnych poszukiwań twórczych.

Dorota
Wojtanowska

Artysta podczas pracy

WYSTAWA RZEŹBY

Jerzego Górki

29 marca - 16 kwietnia 2004

GOK Frysztak

złożona z rodziców nagrodziła wszystkie dzieci. Nagrodami były: plecaki, piłki, zegarki, kalkulatory. Pomysłodawcą konkursu był pan Edward Górgacz, który zadbał także o nagrody i kiełbasę na ognisko. W imieniu dzieci dziękujemy Panu Edwardowi oraz rodzicom.

W najbliższym czasie odbędzie się konkurs na „Budki lęgowe dla ptaków”.

M i K

POMAGAMY PTAKOM

W czasie ferii zimowych przy Zespole Szkół w Gogołowie odbył się konkurs dla dzieci na „Karmnik dla ptaków” połączony z pieczeniem kiełbasy. Wszystkie przygotowane przez uczestników karmniki były tak oryginalne, że przylatujące ptaszki zastanawiały się na którym usiąść. Dlatego komisja

VII BIESIADA W GOGOŁOWIE

Pokaz sztuk magicznych

Jak co roku w Gogołowie, w czasie karnawału, 21 lutego odbyła się siódma już „Biesiada Gogołowska”. Dla 150 gości organizatorzy (rodzice) przygotowali domowe posiłki, ciasta, wędliny. W programie były tradycyjnie śpiewy, występ iluzjonisty oraz trzymająca w napięciu licytacja rzeźb braci Adama i Andrzeja Madziarów, oraz piłki z podpisem Pana Senatora Grzegorza Laty. Miłą niespodzianką i zaskoczeniem był udział Pana Ministra Finansów, posła na Sejm RP dr Wiesława Ciesielskiego z kilkoma przyjaciółmi. Gościliśmy także naszego wójta Pana Jana Ziarnika. Wspaniała atmosfera panująca zawsze na tej zabawie udzieliła się także Panu Ministrowi, bo przedłużył pobyt planowany do godz. 21⁰⁰, aż o trzy godziny. W czasie przyjaznych rozmów padły także ważne dla Gogołowa słowa związane z budową sali sportowej. Ta kolejna biesiada mogła się odbyć dzięki pracy prawie 30 rodziców, którzy przez tydzień ją przygotowywali.

Serdecznie dziękujemy w imieniu SKS Gogołów.

M i K

Swym przybyciem wielką niespodziankę sprawił Minister Wiesław Ciesielski

SKORZYSTALI BEZROBOTNI I ROLNICY.

W Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Hucie Gogołowskiej w czasie ferii zimowych zakończył się kurs obsługi komputera zrealizowany przy finansowej pomocy Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W poprzednim roku, korzystając z możliwości, że Agencja może udzielać finansowej pomocy na działalność związaną z podnoszeniem i zmianą kwalifikacji zawodowych mieszkańców wsi, dyrektor placówki wystąpiła z wnioskiem o uzyskanie finansowego wsparcia. Złożony wniosek na kurs obsługi komputera, którego koszt ogólny zamyka się w kwocie 11 400zł, a z czego po-

moc finansowa ARiMR wynosi 8 650 zł, uzyskał akceptację. Pod koniec grudnia na konto szkoły wpłynęła pierwsza rata stanowiąca 80% przyznanej kwoty zamierzonego przedsięwzięcia. Został zakupiony sprzęt komputerowy, dzięki czemu możliwe stało się przeprowadzenie kursu na miejscu, w Hucie Gogołowskiej. Zostały także zakupione materiały eksploatacyjne. W czasie 60 godzin sprawnie i ciekawie prowadzonych przez mgr. Marka Armatę, dwie piętnastoosobowe grupy (każda grupa 30 godzin) przyswoiło sobie podstawy obsługi komputera i korzystania z Internetu. Zakres tematyczny kursu obejmował budowę komputera, system operacyjny WINDOWS, edytor graficzny PAINT, edytor tekstu WORD arkusz kalkulacyjny EXCEL oraz pocztę elektroniczną. Spośród 30 uczestników kursu 20 było bezrobotnych, 3 rolników i 7 innych. Przeprowadzony kurs i pomoc

ARiMR jest ze wszech miar pozytywna, ponieważ mieszkańcy Huty, w większości bezrobotni, nie narażając się na koszty mogli zapoznać się z możliwościami, jakie niesie z sobą użytkowanie komputera, a ponadto szkoła wzbogaciła się o 5 zestawów komputerowych. Zestawy te mogą zostać wykorzystane w czasie następnych szkoleń, aby podnieść kwalifikacje rolników i bezrobotnych, gdyż kurs cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony środowiska lokalnego, a nawet było sporo chętnych z sąsiednich miejscowości.

Po zakończeniu kursu zorganizowane zostało uroczyste spotkanie, na którym kursanci otrzymali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia. Obecnie po ostatecznym rozliczeniu wszystkich poniesionych kosztów oczekuje się na wpływ drugiej raty z ARiMR.

Jolanta Dybaś

Powiatowa Stacja Sanitarno- Epidemiczna w Strzyżowie informuje, że Fundacja „Promocja Zdrowia” ogłasza konkurs pt. „5 razy dziennie warzywa i owoce” dla tych, którzy chcą być zdrowi.

Konkurs ma na celu zwiększenie wiedzy Polaków na temat wpływu sposobu żywienia na kondycję organizmu i popularyzację najbardziej korzystnej dla zdrowia diety śródziemnomorskiej opartej na warzywach, owocach i tłuszczach roślinnych.

Udział w konkursie polega na wysłaniu na adres fundacji „Promocja Zdrowia” wypełnionej i podpisanej deklaracji – kuponu konkursowego do 30 czerwca 2004 r. (Nadesłane po tym terminie wezmą udział w następnej edycji konkursu). Wśród uczestników konkursu zostaną rozlosowane atrakcyjne nagrody rzeczowe. Wyniki konkursu będą podane do wiadomości publicznej, a laureaci zawiadomieni listownie.

Kupony konkursowe można otrzymać w Powiatowej Stacji Sanitarno- Epidemicznej w Strzyżowie ul. Słowackiego 8, w Dziale Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.

Kupony konkursowe będą zamieszczane również w prasie.

Adres:

Fundacja „Promocja Zdrowia”
Ul. W. K. Roentgena 5
02-781 Warszawa

KUPON KONKURSOWY

Imię i nazwisko
Adres
Kod pocztowy i miejscowość
Ile porcji * warzyw i owoców zjadłeś(aś) w ciągu kolejnych 7 dni? ☐ 7 ☐ 14 ☐ 21 ☐ 28 ☐ 35 i więcej
Ile porcji owoców zjadłeś(aś) każdego dnia? ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 i więcej
Ile porcji warzyw zjadłeś(aś) każdego dnia? ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 i więcej
Jaki rodzaj tłuszczu spożywasz najczęściej? ☐ margaryna ☐ olej roślinny ☐ oliwa z oliwek
* Porcja, to średniej wielkości owoc(jabłko lub banan) lub ½ szklanki sałatki warzywnej, lub ¾ szklanki 100% soku(nie napoju) warzywnego lub owocowego, lub garść suszonych owoców.

UWAGA! NARKOTYKI!

Poniższy tekst przeznaczony jest przede wszystkim dla rodziców nastoletnich chłopców i dziewcząt. Rodziców, których dzieci przestają być dziećmi a stają się tzw. młodzieżą. I zaczynają domagać się praw i przywilejów, które im, jako że „Nie Jestem Już Dzieckiem” się należą. Pokróćce są to: samodzielność, samorządność, prawo do prywatności, nietykalność i bezkrytyczność (oczywiście głównie ze strony tzw. „starych”) no i kieszonkowe, którego wysokość rośnie szybciej niż kurs euro. Mogłem coś pominąć, lista roszczeń świeżo upieczonych dorosłych jest długa i rozbudowana. Ale nie o tym tu mowa.

Zagrożenia czyhające na młodych ludzi w tzw. wielkim świecie docierają do naszego sielsko-anielskiego zaścianka frysztackiego. Najwyższy czas uświadomić sobie ich istnienie oraz fakt, że trzeba stawić im czoła. Wśród młodzieży pleni się alkoholizm, narkomania, prostytutka, przestępstwa kryminalne, kradzieże, raboże, gwałty. Ta straszna rzeczywistość zatacza coraz szersze kręgi i Frysztak, choć na wysokiej górze, zostaje powoli przez nią wchłonięty. Może jeszcze czujemy się bezpieczni nocą na frysztackiej ulicy, może kradzieże są sporadyczne a o gwałtach nikt nie słyszał. Ale trzeba dmuchać na zimne.

Szczególne uwagę należy zwrócić uwagę na zjawisko narkomanii. Większość wyżej wymienionych zjawisk ma ścisły związek z narkotykami. Musimy sobie jasno powiedzieć – NARKOMANIA WE FRYSZTAKU ISTNIEJE!. Może nie wszyscy zdają sobie sprawę ale to fakt. Świadomość, że nieletni piją alkohol, palą papierosy już nikogo nie szokuje i zadziwia. Wystarczy się rozejrzeć na ulicy, przystankach, stadionie, w sklepach z alkoholem. Spożywanie narkotyków jest bardziej zakonspirowane a przez to bardziej niebezpieczne. Dziecko wchodząc do domu pod wpływem alkoholu zostanie szybko przyłapane, papierosy czuć „na miłe”. Ale nieświadomy rodzic nie jest w stanie rozpoznać, że jego pociecha wróciła do domu „naćpana”. Istnieją klasyczne objawy odurzenia narkotykowego, które pozwolą na ocenę stanu dziecka. Problem polega jednak na tym, że rodzice jeszcze nie myślą w tych kategoriach. Moje kochane dziecko? To maleństwo? Narkotyki? W mojej rodzinie? We Frysztaku? Drodzy rodzice – to już nie są maleństwa, narkotyki to nie tylko biały proszek, który oglądamy na filmach. Świat poszedł do przodu (choć niekoniecznie w dobrym kierunku) i nasz kochany, zapyziały Frysztak, choć nadal zapyziały, jest coraz bardziej otwarty na świat. Niestety czerpie z tego świata zarówno dobro jak i zło. Narkomania nie jest u nas jeszcze zjawiskiem nagminnym, rzucającym się w oczy. Ale faktem jest, że w naszej gminie można kupić narkotyki. Faktem jest, że są we Frysztaku młodzi ludzie, którzy zażywają narkotyki. Nazywanie ich narkomanami byłoby może nadużyciem, ale są na „dobrej drodze” by się nimi stać. Poniższe uwagi niech będą wskazówką i przestrożą dla wszystkich, zarówno rodziców jak i dzieci.

Nie szukamy powodów sięgania przez młodzież po narkotyki, to temat na następny artykuł. Przede wszystkim zorientujcie się czy to robi. A jeśli tak, to może On lub Ona sama powie, dlaczego tak się dzieje i wspólnie rozwiążecie ten problem. Lekceważenie zjawiska narkomanii może się okazać zgubne w skutkach.

NA CO RODZIC POWINIEN ZWRÓCIĆ UWAGĘ:

ZACHOWANIE

Zwróć uwagę na zachowanie Twojego dziecka. Powinny zaniepokoić Cię wszelkie radykalne zmiany w jego sposobie bycia, a zwłaszcza:

- huśtawka nastrojów, naprzemienne ożywienie i ospałość,
- nadmierny apetyt lub brak apetytu,
- porzucenie dotychczasowych zainteresowań,
- kłopoty w szkole (słabsze oceny, konflikty z nauczycielami, wagary),
- izolowanie się od innych domowników,
- zamykanie się w pokoju, niechęć do rozmów,
- zamykanie swojego pokoju na klucz, akcentowanie potrzeby prywatności,
- częste wietrzenie pokoju, używanie kadzidełek i odświeżaczy powietrza,
- wypowiedzi zawierające pozytywny stosunek do narkotyków,
- zmiana grona przyjaciół, zwłaszcza na starszych od siebie,
- krótkie rozmowy telefoniczne prowadzone półsłówkami,
- późne powroty lub nagle wyjścia z domu,
- bunt, łamanie obowiązujących w domu zasad,
- kłamstwa, wynoszenie wartościowych przedmiotów z domu,
- powtarzające się zgłaszanie przez dziecko zagubień lub kradzieży przez rówieśników drobnych sum pieniędzy,
- kłopoty z koncentracją,
- zmiany w porach spania,
- nadmierne reakcje na krytykę lub niewielkie nawet niepowodzenia.

WYGLĄD ZEWNĘTRZNY

- nowy styl ubierania się,
- szybkie wychudzenie lub nagły wzrost masy,
- przewlekły katar, krwawienie z nosa,
- zaburzenia pamięci oraz toku myślenia,
- przekrwione oczy, nadmiernie zwężone lub rozszerzone źrenice nie reagujące na światło,
- bełkotliwa, niewyraźna mowa,
- brak zainteresowania swoim wyglądem i nieprzestrzeganie zasad higieny,
- słodkawa won oddechu, włosów, ubrania,
- ślady po ukłuciach, ślady krwi na bieliźnie, „gęsia skórka”.

Większość z wymienionych zachowań to klasyczne cechy zbuntowanego nastolatka, więc nie panikujcie, gdy okaże się, że występują u Waszego dziecka. Jednak szczerą i konkretną rozmową, postawienie kilku pytań i co ważne wyegzekwowanie odpowiedzi a także dyskretna obserwacja i kontrola mogą Was, Rodzice ustrzec przed bardzo niemiłym rozczarowaniem.

Problem narkotyków to sprawa bardzo aktualna. Na łamach „GF” będzie na pewno kontynuowany.

Marzec 2004

Nadzwyczajność Księdza Infułata Józefa Sondeja ujawnia się w zwykłej, ludzkiej pamięci mieszkańców gminy Frysztak. Stąd też zrozumiałe, że Wójt Gminy Frysztak Jan Ziarnik i przewodnicząca Rady Gminy Krystyna Starwarz udali się do Księdza Infułata z urodzinowymi życzeniami od mieszkańców naszej gminy. Przemile spotkanie miało miejsce 9 marca 2004r. Pan Wójt zapewniał Księdza Infułata o ogromnej życzliwości, jaką darzą czcigodnego Księdza mieszkańcy naszej gminy i życzył takiej życzliwości od innych, spotykanych na swej kapłańskiej drodze ludzi.

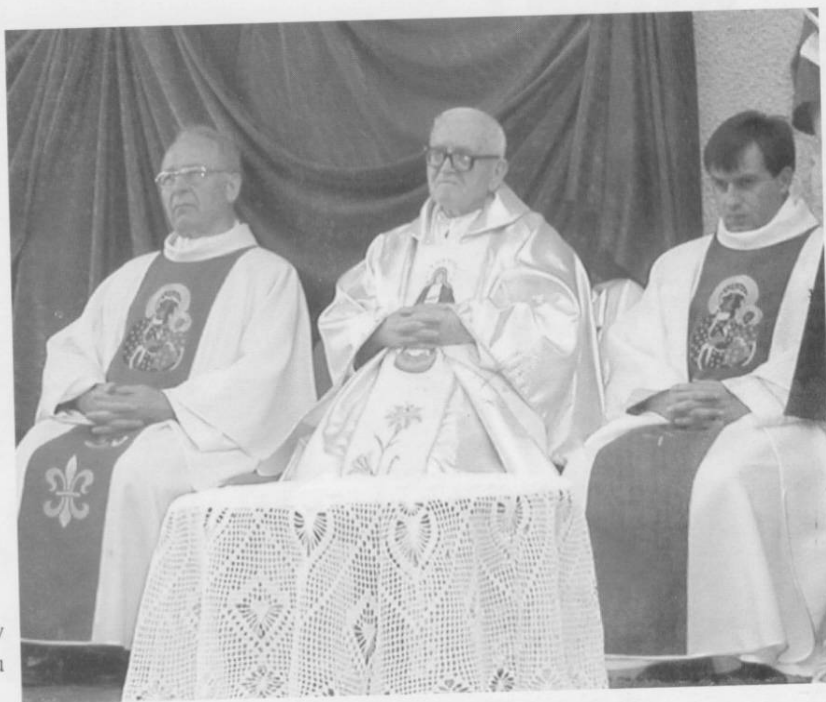
Natomiast w dniu 17 marca przemile popołudnie we wspaniałej atmosferze wspomnień o mieszkańcach Kobyla i Frysztaka w towarzystwie Księdza Infułata Józefa Sondeja spędziła inna delegacja z naszego regionu. Pani Dyrektor Zofia Menduś, Pani Maria Wójcik, Pani Anna Liszcz i Pani Małgorzata Górnicka – w urodzinowe i imieninowe święto – wspominając niedawne spotkanie w Szkole w Kobylu – dziękując za zachęcanie do myślenia dobrze i uczciwie – życzyły Czcigodnemu Księdzu Infułatowi zdrowia i szczególnych łask Bożych. Do tych wszystkich życzeń dołącza się redakcja „GF” i zapewne wielu mieszkańców naszej gminy, dla których Ksiądz Infułat jest ciągle symbolem ogromnej życzliwości, dobroci i religijności.

Re-Na.

Ksiądz Sondej podczas uroczystej Koncelebry z okazji 100-lecia Szkoły w Kobylu

Wizyta u Niezwykłego człowieka

GAZETA FRYSZTACKA

Miesięcznik Samorządowy Gminy Frysztak
Członek "Polskiego Stowarzyszenia Prasy Lokalnej"

Wydawca: Urząd Gminy Frysztak i Stowarzyszenie
"Fundusz Rozwoju i Promocji Ziemi Frysztańskiej"

Redaktor naczelny: Janusz Zarszyński

Sekretarz redakcji: Maciej Piękoś

Zespół redakcyjny: Jolanta Zarszyńska, Marta Filip,
Genowefa Tęcza, Marcin Pieczka, Joanna Czekałowska,
Marek Hadro, Wojciech Arciszewski, Teresa Rękowicz.

Druk: Drukarnia "Chemigrafia"
ul. Białobrzeska 74, 38-400 Krosno

Adres: ul. Ks. W. Blajera 20, 38-130 Frysztak
tel/fax /0-17/ 2777 903, 2777 920, 2777 110
e-mail: ug@frysztak.pl
www.frysztak.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania i adiustacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Redakcja nie zwraca niezamówionych materiałów i nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich autorów, a nie redakcji.

Nakład 600 egz.

Cena 1,50 zł.

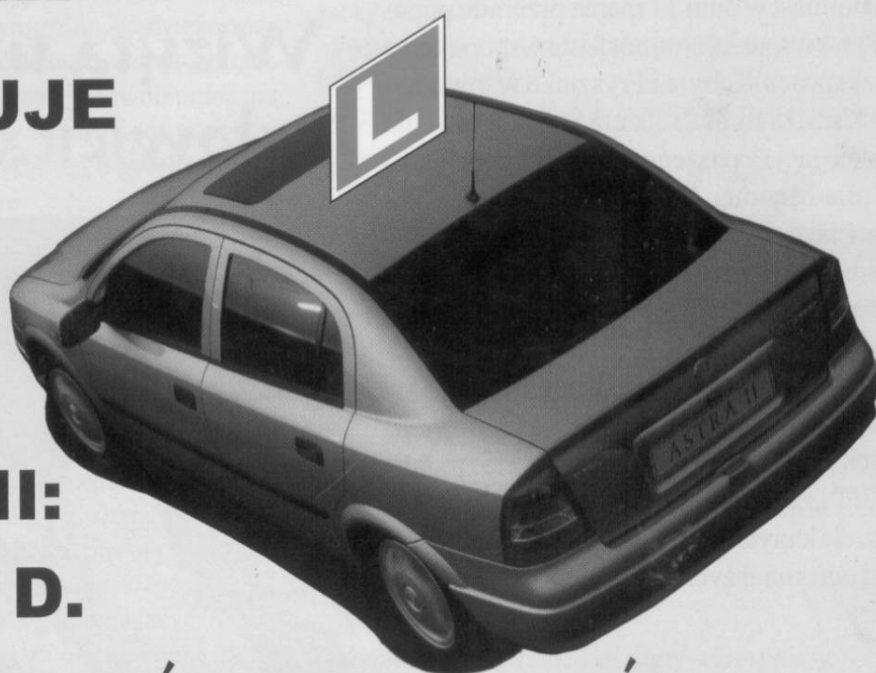
OŚRODEK SZKOLENIA KIEROWCÓW

AUTO SZKOLA

T. TOCZEK

FRYSZTAK, PLAC ŚW. FLORIANA 7

**ORGANIZUJE
KURSY
PRAWA
JAZDY
KATEGORII:
A, B, C, E, D.**

EGZAMIN PAŃSTWOWY W KROŚNIE
Rozpoczęcie kursu w każdą środę o godz.: 16⁰⁰

FRYSZTAK - PLAC ŚW. FLORIANA

INFORMACJE:

tel. kom. 0 604 588 081

tel. /013/ 43 424 23

ZAPRASZAMY

Zniżka dla uczniów!!!

Możliwa odpłatność w ratach!